

bort fra at leve paa Laan. Den sidste Sætning er jeg ganske enig i. Jeg har gentagende Gange her i denne Sal advaret imod en Finanshusholdning, der gaar ud paa at leve paa Laan. Gang efter Gang har jeg sagt: Det tjener kun til at føre os dybere og dybere ned i Elendighed. For saa vidt er det ærede Medlem og jeg enige. Vi have nu levet paa Laan i en Række af Aar, lige siden 1894, og Stillingen var jo endogsaa den, at det første, den ny Regering maatte gøre, fordi den var nødt dertil, var at ty til et større Laan. Det var nødvendigt for at faa Statsmaskineriet til at virke og for at undgaa den Kalamitet, som man plejer at betegne som Standsning af sine Betalinger.

Jeg skal gaa lidt nærmere ind paa det Spørgsmaal, det ærede 12te kongevalgte Medlem (Estrup) har opstillet: Hvor skulle Pengene komme fra? Thi jeg er enig med ham i, at vor finansielle Stilling er i høj Grad sørgelig; den har været det i flere Aar og er det fremdeles i dette Øjeblik, idet Tilstanden er saaledes, at vi leve paa Laan. Naar vi alvorlig ville søge at besvare det Spørgsmaal: Hvor skulle Pengene komme fra, maa vi først undersøge: Hvad er Grunden til den miserable Tilstand, vore Finanser for Øjeblikket befinde sig i? Den ærede Finansminister har jo allerede gennem det Billede, han har tegnet af den finansielle Udvikling, givet et tilstrækkeligt Svar. Jeg skal for mit Vedkommende samle det i dette ene, at vi i 1885, da vi gik ud i Provisoriet for anden Gang, havde en Kassebeholdning paa 60 Millioner, og at denne, da den ny Regering traadte til, var i det væsentlige opbrugt. I det samme Tidsrum, 1885—1901, er Statsgælden til Trods for de aarlige Afbetalinger paa den vokset med 20 Millioner, hvortil kommer et Plus af 30 Millioner for den Gæld, som er stiftet blot for at faa Statsmaskineriet til at virke. Det betyder et Forbrug af mindst 50 Millioner af Kassebeholdningen og en Forøgelse af Statsgælden med omkring 50 Millioner, altsaa i alt et Minus af ca. 100 Millioner. Det er den samlede Frugt af de forrige Regeringers finansielle Husholdning, særlig af den Regering, som det ærede 12te kongevalgte Medlem stod i Spidsen for. Naar vi spørge, hvad Grunden er til dette kolossale Minus, saa ligger det først nær at spørge: Er det de store Reformkrav, der have opslugt saa mange Millioner aarlig? Alle ville vel være enige om at svare: Nej, Reformerne have ligget stille. Mangfoldige have de

Krav været, som have staaet paa Dagsordenen siden 1870, men endnu den Dag i Dag ere uopfyldte. Det er altsaa ikke dem, der have lagt Beslag paa de mange Penge. Hvad da? Er det de almindelige større Byggeforetagender, som der til forskellige Tider kan være Trang til, er det dem, der have slugt de store Kapitaler? Ogsaa her maa vi sige Nej, thi Stillingen er i Øjeblikket den, at der staa endogsaa en stor Mangfoldighed af Millionforetagender paa Dagsordenen og vente paa deres Løsning, ja, en saa stor Mangfoldighed, at jeg ikke har kendt Mage dertil i min Levetid, eller saa længe jeg overhovedet har beskæftiget mig med dansk Politik. Rigsdagen sidder i en Kaserne, der er en Skam for Landet og over for fremmede. Kristiansborg Slot ligger i Ruiner, som en Skamplet paa Nationen (Hør, Hør!). Ja, de Herrer sige Hør, men det er tillige en Skamplet, som minder om den Husholdning, der er ført i en Række af Aar, thi havde vi ikke haft Provisoriet, var Kristiansborg Slot blevet bygget op for længe siden. Endvidere trænger Prinsens Palæ, der rummer store, kostbare Samlinger, stærkt til Ombygning. Det have vi gentagne Gange erfaret. Palæet er en brandfarlig Bygning, og hvilke umaadelige Værdier ville ikke gaa tabt, hvis der sker en Ulykke! Om Ministerialbygningen gælder det samme, og ogsaa Statsarkiverne ere udsatte for Farer. Saa er der Frederiks Hospital, Nyboders Flytning, Københavns Banegaard og en Masse andre Ting. Den stærke Sammenhobning af Trafikken paa et enkelt Punkt, nemlig over Lille Bælt, har haft til Følge, at man i de senere Aar er kommen til at tale om et meget kostbart Millionforetagende ogsaa paa den Kant. Jeg kunde nævne adskillig andet, men jeg vil blot gerne med Styrke fremhæve en enkelt Sag, som man ikke synes at agte tilstrækkelig paa; det er ikke nogen ny, men en gammel Sag. Jeg sigter til det berettigede Krav om en Havn, der rejses af Fiskerne paa Jyllands Vestkyst, det er ogsaa et Millionforetagende, som man har beskæftiget sig med i 30 Aar. Der har været nedsat Kommissioner, men endnu er man ikke kommen videre end til at foreslaa en Kattagathavn paa Østkysten, uagtet det er blodig Synd mod Fiskerne paa Vestkysten, at der ikke bliver gjort noget for dem. Vi ligge her med en af de fiskerigeste Kyster i Europa; men der er ganske vist Tale om en Opgave, som kræver Millioner. Naar jeg samler dette Billede, kommer jeg, som sagt, til det Resultat, at